

SPIS TREŚCI

WSTĘP — Antoni Czubiński	5
------------------------------------	---

ROZDZIAŁ 1

KLASA ROBOTNICZA 1918—1939 — Janusz Żarnowski	13
Wyjaśnienia wstępne	13
Ogólna charakterystyka klasy robotniczej w okresie międzywojennym	13
Charakterystyka głównych grup społeczno-zawodowych	26
Położenie ludności robotniczej	38
Ośrodki przemysłowe i rozmieszczenie robotników	53
Problemy narodowościowe	60
Problemy kulturalne	69
Struktura społeczna	74
Główne zmiany w strukturze, położeniu i roli klasy robotniczej w okresie międzywojennym	80

ROZDZIAŁ 2

RUCH ROBOTNICZY W OKRESIE KSZTAŁTOWANIA SIĘ USTROJU I GRANIC NIEPODLEGŁEGO PAŃSTWA POLSKIEGO (PAŹDZIERNIK 1918 — PAŹDZIERNIK 1920) — Roman Wapiński	93
Pierwsze tygodnie niepodległości	93
Rozwój sytuacji społeczno-politycznej w okresie rządów Moraczewskiego i wyborów do Sejmu Ustawodawczego	111
Ruch robotniczy w okresie umacniania się burżuazyjnej państwowości polskiej	118
Ruch robotniczy w okresie aktywizacji antyradzieckiej polityki państwa polskiego i wojny 1920 r.	132
Uwagi końcowe	139

ROZDZIAŁ 3

POLSKI RUCH ROBOTNICZY W LATACH 1920—1923 — Janusz Żarnowski	141
Ogólna charakterystyka okresu od października 1920 do grudnia 1922 r.	141
Międzynarodowy ruch robotniczy	145
Ruch strajkowy i zawodowy	149
PPS w latach 1920—1922	155
Nieklasowy ruch robotniczy	162

KPRP	164
Wyniki wyborów sejmowych w 1922 r.	179
Sytuacja międzynarodowa w 1923 r.	182
Wybory prezydenta i zamordowanie Gabriela Narutowicza	185
Ruch robotniczy w 1923 r.	187
II Zjazd KPRP	193
Ruch strajkowy w 1923 r.	200

ROZDZIAŁ 4

RUCH ROBOTNICZY W OKRESIE RZĄDOWYCH PRÓB STABILIZACJI GOSPODARCZEJ (GRUDZIEŃ 1923 — MAJ 1926) — Aleksandra Tymieniecka	204
Warunki działania ruchu robotniczego w okresie stabilizacji	204
Działalność ruchu rewolucyjnego	217
Działalność ruchu reformistycznego. Robotnicze organizacje nieklasowe	238
Ruch robotniczy w okresie działania koalicyjnego rządu Skrzyńskiego	248

ROZDZIAŁ 5

RUCH ROBOTNICZY WOBEC PRZEWROTU MAJOWEGO 1926 — Antoni Czubiński	257
Przewrót Piłsudskiego i powstanie systemu dyktatury sanacyjnej	257
PPS wobec przewrotu (maj — październik 1926 r.)	263
Komuniści wobec zamachu	269
Stanowisko NPCh i NSPP wobec zamachu	279
NPR wobec przewrotu majowego	282

ROZDZIAŁ 6

ROZWÓJ RUCHU ROBOTNICZEGO W PIERWSZYM OKRESIE DYKTATURY SANACYJNEJ (1926—1929) — Antoni Czubiński	287
Radykalizacja nastrojów i wzrost wpływów lewicy społecznej w Polsce	287
Zaostrzenie represji wobec ugrupowań rewolucyjnych. Rozwiązanie „Hromady” i NPCh	293
IV Zjazd KPP	298
Sukces wyborczy lewicy w wyborach do Sejmu 4 III 1928 r.	303
Procesy polaryzacyjne w PPS	307
Konsolidacja polityczna i rozwój organizacyjny KPP	317

ROZDZIAŁ 7

PRZEJŚCIE OPOZYCJI LIBERALNEJ DO BEZPOŚREDNIEJ POZAPARLAMENTARNEJ WALKI Z SANACJĄ (1929—1930) — Antoni Czubiński	323
Powstanie Centrolewu i obalenie gabinetu pułkowników	323
Zaostrzenie konfliktu wiosną i latem 1930 r. i przedterminowe rozwiązanie Sejmu	329
Stanowisko KPP wobec podstawowych problemów społeczno-politycznych w 1930 r. V Zjazd KPP	334
Udział partii robotniczych w wyborach do Sejmu 16 XI 1930 r.	340

RUCH ROBOTNICZY WOBEC WIELKIEGO KRYZYSU GOSPODAR- CZEGO I DEPRESJI POKRYZYSOWEJ (1929—1935) — Lucjan Kiesz- czyński	348
Miedzynarodowy ruch robotniczy wobec kryzysu i jego konsekwencji	348
Ruch robotniczy w Polsce a kryzys gospodarczy	359
Walki klasowe w Polsce w latach kryzysu i rola w nich partii robotni- czych i związków zawodowych	367

ROZDZIAŁ 9

MASOWE ORGANIZACJE KLASY ROBOTNICZEJ W LATACH KRY- ZYSU. RÓŻNE FORMY I KIERUNKI DZIAŁANIA PARTII ROBOTNI- CZYCH — Lucjan Kieszczyński	387
Dążenia obozu rządzącego do rozszerzenia wpływów wśród klasy ro- botniczej	387
Sytuacja w opozycyjnych związkach zawodowych	394
Walka partii robotniczych przeciw ograniczaniu wolności związków za- wodowych i próbom podporządkowania ich obozowi sanacyjnemu	402
Partie robotnicze a ruch spółdzielczy	407
Działalność partii robotniczych w dziedzinie oświaty, kultury i sportu	414

ROZDZIAŁ 10

RUCH ROBOTNICZY W POCZĄTKACH LAT TRZYDZIESTYCH — Stanisław Piotr Sęborowski	424
PPS po klęsce Centrolewu w wyborach „brzeskich”	424
Sytuacja wewnętrzna w pozostałych partiach byłego Centrolewu (NPR, ChD, SL)	427
Początki procesów jednolitofrontowych w klasie robotniczej	430
VI Zjazd KPP. Projekt programu	436

ROZDZIAŁ 11

WALKA O JEDNOLITY FRONT KLASY ROBOTNICZEJ W LATACH 1933—1935 — Stanisław Piotr Sęborowski	446
Ruch robotniczy wobec wewnętrznej i zagranicznej polityki sanacji	446
Walka o jednolity front klasy robotniczej w początkach lat trzydziestych	458
Próby realizacji dotychczasowych kierunków walki KPP i PPS w zmie- nionych warunkach politycznych	465
XXIII Kongres PPS. Opozycja lewicowa w partii i jej poglądy	469
Próby wspólnych wystąpień socjalistów i komunistów w 1934 r.	472
Kształtowanie się jednolitego frontu w ruchu młodzieżowym	476
Zmiany stanowiska PPS i KPP w walce o jednolity front klasy robotni- czej (kwiecień 1934 — luty 1935)	482

ROZDZIAŁ 12

WALKA O FRONT LUDOWY — Jan Tomicki	493
Konstytucja kwietniowa z 1935 r. i śmierć Józefa Piłsudskiego	493

Ruch robotniczy wobec nowej ordynacji wyborczej	495
Zagadnienie jednolitego i ludowego frontu na VII Kongresie Kominternu (25 VII—21 VIII 1935 r.)	499
Udział KPP w obradach VII Kongresu Kominternu	506
Pakt o nieagresji między KPP i PPS	508
Bojkot wobec wyborów sejmowych 1935 r.	510
KPP, PPS, Bund i klasowe związki zawodowe wobec akcji dekretowej rządu Kościalskiego	518
Scalenie klasowych związków zawodowych	520
Wzrost aktywności klasy robotniczej na przełomie 1935/1936	523
PPS, Bund i Stronnictwo Ludowe wobec idei frontu ludowego w Polsce	525
Próba konsolidacji inteligencji twórczej wokół pism ludowofrontowych	529
Walka o amnestię dla więźniów politycznych	532
IV Plenum KC KPP (luty 1936 r.)	534
KZMP w walce o front młodego pokolenia	536
Starcia robotników z policją w Krakowie i Lwowie wiosną 1936 r.	543
Dalsze próby konsolidacji lewicy społecznej. Zjazd Pracowników Kultury we Lwowie (maj 1936 r.)	550
Zaostrzenie stosunków między KPP i PPS. Uchwały Rady Naczelnej PPS w maju 1936 r.	553
Lewica socjalistyczna wobec uchwał Rady Naczelnej PPS w maju 1936 r.	555
Komuniści i socjaliści przeciw hitleryzacji Gdańska	562
Akcja wokół Światowego Kongresu Pokoju w Brukseli (wrzesień 1936 r.)	564
Komuniści i socjaliści w obronie Republiki Hiszpańskiej	566
Ruch robotniczy w wyborach samorządowych w 1936 r.	569
Próba konsolidacji lewicy wokół „Dziennika Popularnego”	574
Lewica socjalistyczna przed XXIV Kongresem PPS	577
XXIV Kongres PPS i nowy program partyjny	580

ROZDZIAŁ 13

RUCH ROBOTNICZY W OSTATNICH LATACH DRUGIEJ RZECZY- POSPOLITEJ (LUTY 1937 — WRZESIEŃ 1939) — Jan Tomicki	585
Powstanie OZN i zaostrzenie dyktatury sanacyjnej	585
Kapepowska koncepcja frontu demokratycznego przeciw OZN	588
Stosunek PPS, Bundu i KCZZ do OZN	590
Ruch robotniczy wobec strajku chłopskiego (sierpień 1937 r.)	594
Ruch robotniczy wobec konfliktów politycznych jesienią 1937 r.	599
VI Kongres klasowych związków zawodowych (październik 1937 r.)	603
Problem zagrożenia Polski. Wizyta przedstawicieli CKW PPS i KCZZ na Zamku (listopad 1937 r.)	605
Ostatni etap działalności KPP	607
Likwidacja KPP	610
Sytuacja w ruchu robotniczym po rozwiązaniu KPP	613
Ruch robotniczy wobec układu monachijskiego i sprawy Zaolzia	615
PPS wobec wyborów parlamentarnych 1938 i samorządowych 1938/1939 r.	618
O rząd obrony narodowej	620
Ruch robotniczy w przededniu agresji Niemiec hitlerowskich na Polskę	624
ZAKOŃCZENIE — Antoni Czubiński	628
INDEKS NAZWISK	632